

ПРАВА ЛЮДИНИ

СПЕЦИФІКА ВИСВІТЛЕННЯ РОМСЬКОЇ ТЕМАТИКИ У ЗМІ УКРАЇНИ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МОВА ВОРОЖНЕЧІ У СВІТЛІ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ.....	6
1.1. Мова ворожнечі в українській журналістиці.....	6
1.2. Стереотипи та їх роль у сучасних ЗМІ.....	9
РОЗДІЛ 2. РОМСЬКА ТЕМАТИКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ.....	13
2.1. Образ ромів очима журналіста.....	13
2.2 Специфіка висвітлення ромської тематики у ЗМІ.....	16
ВИСНОВКИ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22
ДОДАТКИ.....	26
Додаток А.....	26

ВСТУП

Актуальність дослідження. Дуже часто ми зустрічаємо в українських медіа подібні заголовки: «Цыгане отбирают деньги у сирот?» [39], «Женщины цыганской национальности обворовывают в Запорожье людей» [9], «Обкрадают людей – будьте осторожны»: Львів знову «атакували цигани» [19]. Значно рідше трапляються : «Розгін табору ромів : расизм чи прибирання» [28], «Шана різноманіттю: Як це – бути ромом?» [41]. Мабуть, більшість чула подібне: «Багатий, як циган на блохи», «Обдурив, як циган на ярмарку»... Чи кому із нас не казали: «Розвели тут циганський табір»... Подібні вияви мови ворожнечі формують стереотипне мислення в суспільстві, створюють негативний образ внутрішнього ворога. Сьогодні ЗМІ активно послуговуються екзонімом «цигани», що у людей, можливо навіть несвідомо, одразу викликає негативні асоціації зі злочинцями, грабіжниками, безхатченками.

Саме тому актуальним постає питання коректного висвітлення ромської тематики в сучасному українському мас-медійному просторі, це зумовлено тим, що саме роми часто стають жертвами стереотипного мислення, що формувалося в українському суспільстві протягом тривалого часу.

Варто зазначити, загальна декларація прав людини свідчить про те, що всі люди рівні у своїх правах. Ніхто не може бути дискримінований через свою стать, мову, расу, релігію, національне, регіональне чи соціальне походження або політичні уподобання. Тому засоби масової інформації зобов'язані суворо дотримуватись цього правила, особливо тоді, коли пишуть про конфліктні ситуації. Представники медіа повинні готувати матеріали, які зможуть допомогти аудиторії об'єктивно розібратись в проблемі, без мови ворожнечі [10].

У науковій літературі це питання порушувалося у працях Бондаренко Т., яка провела ґрунтовний аналіз українських онлайн-видань на предмет наявності мови ворожнечі [34]; Тарасюка В., зокрема науковець зацентрував увагу на ключових аспектах, які слід врахувати працівникам ЗМІ під час розкриття

відповідної тематики [22]. Шендеровський К., Виртосу І., Соломахін А., Поліха Л., Фінклер Ю. торкаються у своїх наукових студіях теми прав людини в контексті ЗМІ, досліджуючи різні вразливі групи населення та особливості їх висвітлення в медіа [23].

Однак названі дослідження не вичерпують увесь потенціал означеної проблеми, що виявляється у необхідності ґрунтовного аналізу виявів мови ворожнечі в сучасних ЗМІ та розробці конкретних рекомендацій щодо уникнення цього негативного явища.

Мета роботи – проаналізувати специфіку висвітлення ромської тематики в медіа, визначити головні недоліки під час створення подібного матеріалу та окреслити ключові шляхи подолання мови ненависті.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв’язання таких **завдань**:

- окреслити ключові терміни дослідження, зокрема «мова ворожнечі», «стереотипи» та їх місце в сучасних ЗМІ;
- проаналізувати матеріали українських медіа на предмет наявності ромської тематики;
- описати визначений матеріал на предмет дискримінації окресленої етнічної групи;
- визначити низку рекомендацій, які б дозволили подолати мову ворожнечі стосовно ромів в українському медійному просторі.

Об’єкт дослідження – матеріали сучасних українських ЗМІ.

Предмет дослідження – специфіка висвітлення ромської тематики в українських ЗМІ.

Для реалізації поставлених завдань були застосовані такі **методи дослідження**: методи аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, лінгвістичного спостереження, що дало змогу скласти чітке уявлення про особливості подачі матеріалів присвячених представникам ромської національності в ЗМІ України.

Джерелами фактичного матеріалу слугували матеріали сучасних українських ЗМІ, зокрема таких інформаційних порталів як «Новини Закарпаття», «ТСН», «Детектор Медіа», «UNN» тощо.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що було здійснено аналіз українських ЗМІ на предмет наявності мови ненависті відносно ромської етнічної групи та окреслено шляхи розв'язання зазначеної проблеми.

Теоретична значення роботи полягає у описі конкретних зразків мови ворожнечі відносно ромів в українських ЗМІ, що дозволить глибше зрозуміти це питання та окреслити напрями його вирішення.

Практичне значення роботи полягає в тому, що вона дозволить поглибити знання майбутніх журналістів у царині прав людини, а також специфіки висвітлення ромської тематики, що у майбутньому дозволить виключити негативну риторику відносно названого етносу з українського медійного простору, подолати стереотипи пов'язаних з ромами тощо .

Апробація роботи. Деякі положення Розділу 2 «Ромська тематика в контексті сучасних українських ЗМІ» висвітлено в публікації «Особливості висвітлення ромської проблематики у ЗМІ» у збірнику «Сучасний медіапростір: історія, проблеми, перспективи : Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (19 червня 2020 р.)» (Херсон, 2020, С.10-14).

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, що нараховує 43 найменування, додатків.

РОЗДІЛ 1

МОВА ВОРОЖНЕЧІ У СВІТЛІ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

1.1. Мова ворожнечі в українській журналістиці

Українці часто у своєму спілкуванні вживають мову ворожнечі, забруднюючи своє мовлення дискредитованими висловами. Ісакова Т. у своєму дослідженні «Мова ворожнечі як проблема українського інформаційного простору» говорить про те, що проблема використання hate speech або мови ворожнечі в українському інформаційному просторі стає все більш актуальною [12].

Комітет міністрів Ради Європи дає таке визначення: «Під терміном «мова ворожнечі» слід розуміти всі види висловлювань, котрі поширюють, розпалюють, підтримують або виправдовують расову ненависть, ксенофобію, антисемітизм та інші форми ненависті, викликані нетерпимістю, в тому числі нетерпимістю, що виявляється у формі агресивного націоналізму та етноцентризму, дискримінації меншин і ворожого ставлення до них, а також іммігрантів та осіб, що за своїм походженням належать до іммігрантів» [26].

«Незважаючи на поширеність мови ворожнечі у багатьох сферах публічного та приватного життя людини, та велику кількість дискусій про можливість чи неможливість її законодавчого регулювання та заборони, — на сьогодні досі не існує єдиного загального визначення того, що саме всі сторони обговорення розуміють під «мовою ворожнечі», — зазначає Максим Буткевич у посібнику «Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи» [24].

Варто зазначити, що у Кодексі етики українського журналіста у Статті № 15 вказано: «Ніхто не може бути дискримінований через свої стать, мову, расу, релігію, національне, регіональне чи соціальне походження або політичні уподобання. Вказувати на відповідні ознаки особи (групи людей) слід лише у випадках, коли ця інформація є неодмінною складовою матеріалу. Необхідно утримуватися від натяків або коментарів, що стосуються фізичних недоліків чи

хвороб людини, уникати вживання образливих висловів, ненормативної лексики» [14]. Таким чином мова ворожнечі не може перебувати в одній площині з якісною журналістикою.

Рускевич К. у своїй публікації «Риторика ненависті» зауважує, що об'єктом для ненависті, агресії і дискримінації зазвичай обирається особа або група осіб, що підходить під визначення «інший»: раси, етнічної приналежності, релігії, партії, орієнтації, меншини тощо. Корпус «риторики ненависті» великий і розмитий, це не обов'язково повинен бути прямий заклик до насильства чи чітка вказівка на вбивство. Часто висловлювання мають непрямий характер, де за іронічною формою цілеспрямовано формується стереотипний образ іншого, а на старанно підготовленому негативному тлі створюється вже свій власний приклад – привабливий і правильний. Єдине визначення, яке завжди чітко простежується – це зв'язки- протиставлення «я та інший» або «ми та інші» [31].

Науковець також зазначає: «сучасний інформаційний простір України стає середовищем для формування нових смислів, слів, поведінки. Динамічний розвиток інформаційно-комунікативних технологій, засобів зв'язку в поєднанні з активізацією внутрішньополітичних процесів, агресивною політикою Росії стають потужними генераторами для трансформацій комунікаційних форм самовираження. Головним завданням стає реакція, що блокує критичне сприйняття. У мові змінюються не тільки значення слів, а й закони вживання. За своєю суттю в основному нейтральні, вони набувають зневажливий сенс і викликають цілеспрямовану емоційну реакцію» [31].

Жаботинская С. у статті «Язык как оружие в войне мировоззрений» запевняє, що одним із найпоширеніших проявів мови ненависті в українському інформаційному просторі був мем – колективне несвідоме на момент запровадження словесної чи іншої символічної форми. Основою будь-якого успішного мему є висвітлення «соціального несвідомого» – теми, що з якихось причин була придушена. Це стає ефективним способом одночасного пробиття захисного бар'єру у свідомості великої кількості людей. Цього не можна

зробити за допомогою інформації, що надається безпосередньо, по суті. Справжнє значення мему маскується, щоб на якийсь час відволікти критичне консервативне та раціональне мислення та проникнути в підсвідомість людини за допомогою непрямих, опосередкованих асоціацій. Доказом успіху мему є емоційна реакція та пов'язана з цим здатність поширюватися, тиражуватися у свідомості інших людей, змінюючи їх світогляд [8].

Буткевич М. зазначає, що мова ворожнечі – не нове явище в українському інформаційному просторі. Вже задовго до Революції гідності та війни донецька преса характеризувалася антиукраїнською риторикою. Сьогодні прояви мови ворожнечі в сепаратистських медіа поділяються на: мілітаристські («хунта», «карателі»), українські слова як принизливі («незалежна влада», «говорити мовою»), спотворення імен та прізвищ, а також як візуальні елементи, включаючи фотомонтаж. Ці категорії можна знайти як у друкованих, так і в Інтернет-виданнях, а також на сепаратистському телебаченні. З-поміж основних причин використання такої лексики журналістами є емоційна причетність до конфлікту, ультрапатріотизм, некомпетентність, вплив власника ЗМІ, відсутність досвіду у висвітленні війни [24].

Для вирішення проблеми некоректного збору та подання інформації експертами Мережі етичної журналістики (Ethical Journalism Network) було розроблено текст, заснований на міжнародних стандартах, що дозволяє оцінити контекст журналістської мови за такими критеріями [7]:

- статус спікера: коли мова ненависті виражається неpubлічними людьми, її можна ігнорувати;
- поширеність мови: приватна розмова не може зашкодити поширенню мови ненависті в основних ЗМІ;
- цілі мови: хто може стати жертвою такої мови;
- зміст та форма мови: журналіст повинен запитати себе чи небезпечна ця мова;

- економічна, соціальна та політична ситуація: якщо вона напружена, слід уникати напруженості, можна згадати зміст виступу, але без прямих цитат з нього.

Волощук Г. І. у своїй статті «Шляхи подолання проблем при висвітленні ромської тематики» стверджує, що «найголовніша ціль – журналістика без мови ворожнечі. Тільки коли всі медіа зрозуміють, який вплив мають на думку в суспільстві та почнуть брати відповідальність за дискримінацію на себе, тоді журналістика стане якісною та ефективною і ми почнемо жити в суспільстві, де буде набагато менше ненависті» [21].

1.2. Стереотипи та їх роль у сучасних ЗМІ

Стереотипи часто стають причиною для ненависті та дискримінації. Саме через це більшість людей страждають від булінгу.

Дослідники визначають стереотипи як когнітивні структури, що зберігають помилкові знання, переконання та очікування щодо певної соціальної групи чи явища. Як і більшість соціально-психологічних явищ, стереотипи не є поодинокими явищами. На структуру та зміст їх організації впливають когнітивні, афективні, мотиваційні та культурні фактори, що циркулюють у певному суспільстві. Таким чином, стереотипи формують культурні особливості, соціальні інститути, гендерні ролі тощо. Деякі стереотипи можуть бути досить близькими до життєвих обставин, але інші вкорінені висловлювання абсолютно не мають відношення для реальності [2].

У сучасному світі формою, через яку стереотипи передаються найбільше, є засоби масової інформації – література, телебачення, фільми, газети, журнали тощо. Представлені стереотипи купують, продають, ними діляться мільйони людей. Таким чином, ЗМІ стають найбільшим колективним сховищем групових стереотипів. Багато вчених використовували кількісні методи дослідження для опису стереотипів, що з'являються в різних типах

медіаресурсів: телевізійних шоу, рекламних роликах і навіть шкільних підручниках. Хоча ці дослідження стосуються переважно якісних практик описового кодування аналізованого вмісту, такі схеми вимірювання також можливі для гіпотетичного контексту тесту [17].

Журналіст повинен завжди пам'ятати, що жодна людина не обирала собі походження за думкою суспільства. Жодна особистість не винна в тому, що народилася ромом або вірменином, євреєм або ж українцем. Засоби масової інформації найчастіше використовують стереотипи з метою сатири або ж висміювання вад якоїсь групи людей.

Лавінський Р. у своїй праці «Механізми формування соціальних стереотипів засобами мас-комунікацій» запевняє, що існують такі основні напрями вивчення стереотипів у медіа:

- Прагматичний – вивчає стереотип як спосіб посилення ефекту масового та ідеологічного впливу. У цьому підході дослідники підкреслюють властивості стереотипу як стимулятора постійного емоційного поля. Ця функція використовується комунікаторами-практиками для ефективного впливу на різноманітну аудиторію з тим самим повідомленням. До цієї категорії належить пропаганда, агітація, реклама тощо.
- Соціально-критичний – досліджує стереотип як продукт медіа у певній культурі. Представники соціально-критичного напрямку негативно оцінюють процес створення стереотипів. Варто зазначити, що це розуміння започаткували теоретики Франкфуртської школи: Горкхаймер М. та Одорно В. [16].

За Лавінським Р. члени сучасних держав живуть в умовах невизначеності, оскільки інституційна структура суспільства постійно змінюється. Однак інформаційні ресурси можуть допомогти людям адаптуватися до нових моделей взаємодії. Оскільки стереотипи сприяють стандартизації та універсалізації соціальних явищ, ЗМІ беруть участь у

розробці нових зразків поведінки, які відповідають чинному соціальному порядку [16].

До найпоширеніших видів стереотипів у засобах масової інформації відносять гендерні, расово-етичні, вікові та професійні.

Расові та етнічні стереотипи – це категорія стереотипів, що дискримінують представників національних, расових чи етнічних меншин. Седрік Кларк, дослідник комунікацій, виділяє чотири етапи зображення расових та етнічних меншин у ЗМІ:

- Невизнання – це повне виключення расових та етнічних меншин із телебачення та преси.
- Висміювання – це прославлення домінуючої групи, власного образу шляхом приниження та стереотипного представлення меншин, зображення їх як некомпетентних чи невихованих.
- Впорядкування (регулювання) – меншини є захисниками існуючого порядку (наприклад, міліція, детективи, шпигуни).
- Повага – присвоєння національним та расовим меншинам повного набору ролей (як позитивних, так і негативних), властивих більшості героїв [38].

Вікові стереотипи полягають у тому, що сучасні інформаційні портали підносять молодість і красу, мобільність та активний спосіб життя. Цей акцент подвоює негативний образ старості, тому що стереотипи старіння є антиподом якостей, завдяки яким процвітають телебачення, кіно та серіали. Засоби масової інформації виключають або спотворюють людей похилого віку у відео. Було виявлено, що жінок похилого віку майже не видно в телевізійних шоу та фільмах у прайм-тайм [32].

Професійні стереотипи часто можна зустріти в засобах масової інформації. Наявність позитивних прикладів у ЗМІ в певних професійних сферах може призвести до зростання попиту на популярні спеціальності, і

навпаки – негативні стереотипи можуть зашкодити репутації деяких сфер зайнятості [38].

Варех Н. у публікації «Стереотип як засіб формування комунікаційної компетенції в системі мультилінгвальної освіти: держава та регіони» зазначає, що формуючи соціальну, масову та суб'єктивну свідомість, медіа активно втручаються в підсвідому структуру людини, використовуючи стереотипи, що існують у надрах підсвідомості. Поєднуючи свідомі та підсвідомі взаємодії, засоби масової інформації створюють та активно поширюють соціальні стереотипи – культурну форму опису та пояснення дійсності [3].

РОЗДІЛ 2

РОМСЬКА ТЕМАТИКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

2.1. Образ ромів очима журналіста

Дискримінація національних менших або інших груп також може завершитись конфліктом. Зневажені меншини рано чи пізно можуть виступити проти культури більшості, як це засвідчують приклади басків і каталонців у Іспанії чи інших народів, зазначає Юрген Габерма у своїй роботі «Залучення іншого: студії з політичної теорії» [42].

Тетяна Бондаренко, аналізуючи українські онлайн-видання щодо наявності мови ворожнечі, наголошує: «Найбільшу кількість випадків мови ненависті становлять дискримінаційні вислови для називання осіб за національністю. Об'єктом агресії найчастіше є роми, їх образливо називають «циганами», «циганвою» та згадують переважно на негативному тлі...» [34].

У «Дослідженні онлайнової мови ворожнечі щодо ромської меншини в українському інтернет-просторі» колектив авторів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна зазначає: «Вивчення українського інтернет-простору свідчить про поширеність стереотипного уявлення щодо ромів як неосвіченої нації, крадіїв, жебраків, безхатченків, злочинців і загалом криміналізованої меншини, представники якої не заслуговують на перебування в країні. В останні роки в Україні на законодавчому рівні проводиться інтенсивна політика інклюзії ромів. З одного боку, це позитивний напрямок суспільного розвитку, але, з іншого, ця політика нагадує процес інституціоналізації довіри, який згодом призводить до поширення недовіри. Це свідчить про необхідність пошуку додаткових заходів для повноцінної інтеграції маргіналізованих спільнот, зокрема ромської меншини, до нашого суспільства» [6].

Варто зазначити, що українські медіа аж занадто зловживають мовою ненависті стосовно ромської спільноти. Для повного аналізу образу ромів

очима засобів масової інформації проведемо моніторинг інформаційних порталів України.

Наприклад, заголовок «У Виноградіві через смерть рома цигани чергували під лікарнею і понищили майно закладу» взятий з portalу «Закарпаття онлайн» [36] є дискримінаційним та провокативним. Автор нібито і використав слово «ром», але наступним вживається екзонім «цигани», що є недопустимим у сучасній якісній журналістиці.

Матеріал на порталі «Новини Закарпаття» під назвою «У Виноградіві малолітні цигани зруйнували бетлегем» [35] змушує нас усвідомлювати той факт, що діти ромської національної спільноти народжуються одразу схильними до злочинних дій.

Новина з офіційного сайту ТСН «Як оформити квартиру в бохостилі: 5 простих правил та ідей» [43] містила таку інформацію: «Цигани, які в яскравих вбраннях і з купою нажитків із різних країн і регіонів кочували з однієї європейської країни до іншої, створювали незвичайний еклектичний і ні на що не схожий стиль». На перший погляд інформація вибудована досить толерантно і не містить у собі жодного натяку на мову ненависті. Але екзонім «цигани» псує загальний вигляд речення. Адже у читача виникає асоціація зовсім не з ромами із серіалу «Кармеліта».

Варто зазначити, що українські медіа висвітлюють ромську спільноту не лише на негативному тлі. Наприклад стаття «Непромовлене: трагедія ромів Тернопільщини під час Другої світової війни» [18] взята із сайту «Терміново Тернопіль» розповідає про те, що довелося пережити ромському народові під час воєнних дій. А матеріал з portalу «Рубрика» під назвою «Роми в Україні»: «Абсурдно спочатку виганяти ромських дітей зі шкіл, а потім жалітися, що вони неосвічені» [29] звертає увагу суспільства до того, що саме ми винні в тому, що більшість ромів незаконно позбавлена права на освіту.

Ватраль І. у своїх статті для інформаційного portalу «Медіакритика» «Про ромів з іншого ракурсу: погляди експертів» пише: «В сучасних умовах

посилення «мови ворожнечі» до ромів та ромських погромів, питання громадської та політичної соціалізації ромської меншини за допомогою мас-медіа набуває максимальної актуальності. Замість того, аби оперувати лише фактами та підходити до кожної ситуації чи проблеми індивідуально, медіа зазвичай «вміщують» особу або групу осіб до коробочки із наліпкою «ром». За провокативними коментарями та сенсаційними повідомленнями, криються порушення прав ромської національної меншини за етнічною ознакою, дискримінація ромів на рівні мови ворожнечі («цигани», «циганський бруд», «біосміття») та поширення стереотипізації» [4].

Стаття «Мова ворожнечі в Інтернет-ЗМІ стосовно представників ромської національної меншини в Закарпатті» Козир Н. та Григор'єва О. розкриває вживання мови ненависті на сторінках українських інформаційних порталів. Медіаексперти зазначають, що в будь-якій країні Європи легко знайти безліч доказів погромів «чужаків», вбивств, публічних страт із схваленням натовпу. Зрештою, і роми, і євреї стали жертвами жадливого геноциду, організованого та здійсненого нацистською Німеччиною під час Другої світової війни. «У сліпій ненависті до ромів та євреїв народи Європи не вважали за потрібне заглибитися в причини своєї ненависті. Не прагнули усвідомлювати, що їхня поведінка стосовно цих національних меншин є всього лише страхом до чужих, тобто – ксенофобією», – зазначають автори [5].

Кармен Ер'явец у статті «Висвітлення у ЗМІ дискримінації ромів у Східній Європі на прикладі Словенії» намагається проаналізувати (тематично та структурно) новини з погляду висвітлення проблеми дискримінації ромського населення. Авторка робить висновок, що ромів зображують переважно в негативному світлі за допомогою відповідних мовних сигналів, які простежуються вже в заголовку, новини часто носять аксіологічний характер, яскраво демонструючи криміналізацію етносу [13].

«Аналіз текстів інтернет-ЗМІ про ромів засвідчує: проблема дискримінації ромів залишається вкрай актуальною в світі та в Україні зокрема. Попри це, відчутними є результати роботи правозахисних українських та

міжнародних організацій, що відстоюють засади толерантного висвітлення інформації в різного роду медіа. Індикатором можемо назвати поступову відмову від екзоніму цигани на користь етнічного роми. Частково ці зміни впроваджуються завдяки мовній політиці видань, частково – завдяки ініціативі окремих журналістів», – зазначає Костовська А. у своєму дослідженні «Поміж циганами і ромами: стереотипи й дискримінація в українських інтернет-ЗМІ» [15].

Чабанова В. у статті для «MediaSapiens» «Що розповідають про ромів українські медіа» зазначає, що роми не інтегровані в українське суспільство. Через нестачу якісної інформації ромське населення окутане різними стереотипами. Найпоширеніші з них: «Роми крадуть», «Роми не хочуть працювати», «Роми живуть на соціальні виплати від держави» [40].

Котовська А. у своєму дослідженні стверджує, що прикладом толерантного висвітлення теми ромської національної спільноти можуть бути новини та статті, які не зосереджуються на національності предмета, якщо це не пов'язано безпосередньо з описаною темою; матеріали про позитивний досвід, пов'язаний з ромами, їхні індивідуальні історії життя; тексти, які спростовують стереотипи щодо ромів, зокрема розривають міцну асоціацію із злочинним способом життя; статті, які звертають увагу на потреби та проблеми, а також випадки дискримінації цієї етнічної меншини [15].

2.2 Специфіка висвітлення ромської тематики у ЗМІ

Питанню попередження дискримінації ромів в журналістських матеріалах присвячено низку наукових досліджень як українських, так і зарубіжних учених.

Зокрема Тарасюк В. у своїй публікації «Висвітлення ромської проблематики в ЗМІ: пошук балансу» розповідає про актуальність проблеми та подає деякі шляхи її подолання [22].

«Загалом на нинішньому етапі стосунків суспільства й ромів як його специфічної, та все ж повноцінної, частини для журналістів важливо шукати те, що об'єднує, акцентувати увагу на протидії ксенофобії та дискримінації, на тому, що допомагає вирішувати проблеми, а не навпаки, їх загострює, переводить у площину нетерпіння й ворожості», – зазначає науковець [22].

Волощук Г.І. у праці «Шляхи подолання проблем при висвітленні ромської тематики» наводить цілий алгоритм дій для представників медіа: [21].

Перше, варто уникати узагальнень. Наприклад, стаття «Оперативники Львова виловлюють закарпатських циган, які обкрадають людей у центрі Львова» [37] свідчить про те, що усі роми на Закарпатті є крадіями та злодіями.

Друге – не варто згадувати про етнічне походження людини, якщо це не стосується матеріалу. Адже ми досить часто зустрічаємо такі заголовки як «Цигани вкрали дитину» або ж «Люди ромської національності нишпорять по квартирах». Але ж ніколи журналісти не пишуть «Українець викрав дитину». Тим самим представники медіа підсилюють у респондентів стереотипну думку щодо ромів.

Третє – журналіст повинен викинути зі свого лексикону екзонім «цигани». Саме до цієї поради автор подає дуже слушний приклад: «Слово «ром» перекладається з ромської як «людина», екзонім «цигани» роми вважають некоректним чи образливим. В інтерв'ю «Цигани в шоці від серіалу «Кармеліта» і фанатіють від індійського кіно» представник ромської національності Сергій Григориченко відповів на питання «чому не приємно?» так: «От якби я вас називав хохлушкою, полішучкою чи кацапкою. Це те саме для нас». Незважаючи на це, в питаннях та в назві залишили екзонім» [21].

Четверте, що потрібно запам'ятати представникам медіа, це те, що не варто відокремлювати ромів від більшості населення. Стаття «Розгін табору ромів: МВС жорстко реагуватиме на насильство щодо громадян України» [27] пропагує вигнання ромів з України, хоча вони теж є громадянами нашої держави.

П'ята порада – журналіст повинен обирати слушні кадри до свого матеріалу. Адже саме ілюстрація до публікації найбільше впливає на погляди аудиторії [21].

Також свій варіант уникнення мови ворожнечі у медіа щодо ромської спільноти представила правозахисниця Веснянка О. на «Праволюдність: Mediafest» [4].

1. *Як називати?* Ні в якому разі не «цигани». Пам'ятайте, вони роми. Також варто уникати фраз «особи ромської національності», краще – «ромська громада», «ромське населення», «ромське населення».
2. *Уникати мови ворожнечі, коли говоримо про ромів.* Неправильно вживати фразу на кшталт «зловити ромів», тому що можна ловити мишей, «розганяти ромів», оскільки можна розганяти тарганів. Сполучку щодо «використання ромів як матеріалу» також слід уникати при спілкуванні між представниками засобів масової інформації.
3. *Уникати узагальнень.* Такі фрази, як «усі роми не мають вищої освіти», «всі ромські діти не хочуть ходити до школи», «всі роми знають, як здогадуватися» – це прихована мова ворожості, вона створює стереотипи. Роми різні, узагальнювати не потрібно.
4. *Допомагати голосу рома звучати.* Створюючи текст на тему ромів, необхідно надати слово тим, хто не може взяти його самостійно, тобто представникам ромської громади. Але непідготовлений журналіст не повинен їхати до ромського поселення. Спочатку потрібно встановити контакт з посередниками.
5. *Ксенофоби не можуть бути експертами з ромської тематики.* Фахівців для коментарів варто обирати ретельно. Ними не можуть бути відверті ксенофоби, які вживають слова «цигани», «окупували».
6. *Роми — це не екзотика.* Матеріали на тему ромів не повинні зображати ромів як щось казкове та екзотичне, оповите таємницею та магією. Вони такі ж, як і ми, часто опиняються у складних соціальних

обставинах, і в повсякденному житті не носять спідниць квітів і не ворожать вручну. Роми також є громадянами України, навіть якщо у них немає паспортів. Роми та, наприклад, інші українці не повинні ділитися на «нас та їх».

7. *Теми, які стосуються ромів, є щодня.* Не тільки злочини. Якщо ми хочемо писати на тему ромів, на додаток до нападів є багато причин: проблеми з отриманням документів, реєстрацією в школі, спілкуванням з державними органами. Їх також варто пам'ятати, а не лише кримінальні історії.
8. *Не згадувати про національність.* Особливо це стосується кримінальної хроніки. Злочини не мають національності. Ми не пишемо «32-річний українець пограбував банк», «Білорус скоїв пограбування». Тому не потрібно наголошувати на ромській національності під час повідомлення про злочини.
9. *Принцип навпаки.* Одним з найкращих способів перевірити матеріал на чутливість є застосування протилежного принципу. Подумайте про те, щоб написати щось подібне про будь-яку іншу людину. Наприклад, фраза «говорив, виблискуючи золотими зубами» однозначно не проходить перевірки [4].

Порівнявши обидва варіанти уникнення мови ворожнечі щодо ромської національної спільноти у засобах масової інформації, можна зробити такий висновок, що головне уникати екзоніму «цигани» та не варто згадувати про етнічне походження героя матеріалу. Журналіст не має права висвітлювати ромську спільноту лише на негативному тлі. Варто знаходити теми, де б роми виступали цікавими особистостями, а не «злочинцями».

ВИСНОВКИ

За рекомендацією Комітету міністрів Ради Європи, мова ворожнечі – всі види висловлювань, які поширюють, підбурюють, заохочують чи виправдовують расову ненависть, ксенофобію, антисемітизм або інші форми ненависті, що ґрунтується на нетерпимості, що зокрема, виявляється як войовничий націоналізм та етноцентризм, дискримінація та ворожість стосовно меншин, мігрантів і осіб іноземного походження [25].

Матеріали дослідження ілюструють, що мова ворожнечі активно вживається на українських інформаційних порталах. Адже, як зазначає Соловійова А., враховуючи статистику та думку експертів, проблема мови ненависті є однією з найбільш гострих і важливих в контексті особистої та національної безпеки [33].

Бакальчук В. у своїй праці «Суспільно-політичний вимір протидії мові ворожнечі (нетерпимості) в Україні» пише, що в Україні досі не існує систематичного та всебічного моніторингу мов ненависті у публічній сфері. «Відповідне законодавство має декларативний характер і не дозволяє ефективно протидіяти пропаганді нетерпимості, зокрема у сфері міжнаціональних відносин», – зазначає автор [1].

Тарасюк В. у своїй публікації «Висвітлення ромської проблематики в ЗМІ: пошук балансу» зазначає, що проблема ромів не нова для України. Важливо зазначити, що це характерно в цілому для Європи. Про це свідчать протести в Італії та Німеччині, вигнання представників цієї етнічної групи з Франції або відповідні негативні настрої в Чехії. Дуже важливо за таких обставин «чуйно» підходити до розкриття тем, бачити їх широко, всебічно [22].

Автор також додає, що важливо не зіпсувати ситуацію, а навпаки, спокійно все розуміти, толерантно шукати вихід, пропонувати цивілізовані шляхи вирішення проблем. І, звичайно, надати інформацію, об'єктивно коментуючи та дотримуючись принципів збалансованості [22].

«Розповідати фактично – не означає критикувати чи хвалити. За будь-яких обставин у центрі уваги повинні бути права людини, їх дотримання. Роми, як і представники інших етносів, здатні вчиняти незаконні дії, невинуваті вчинки, проте вони так само, як і представники інших національних спільнот, спроможні любити, піклуватися про свої сім'ї, створювати культурні багатства, стояти за честь Вітчизни», – зазначив Тарасюк В. [22].

Автори статті «Мова ворожнечі в Інтернет-ЗМІ стосовно представників ромської національної меншини в Закарпатті» вважають, що з таким негативним явищем як мова ворожнечі щодо ромів потрібно боротися законодавчо [5].

Президент Академії Української Преси Іванов В. у бесіді про «Ініціативу розмаїття» підкреслив, що вживання мови ворожнечі відкидає Україну від європейських орієнтирів. «Треба дивитися, як в такому разі чинить Європа, а не думати, що ми дуже оригінальні. Ми не відповіли на виклики конфлікту. Українські ЗМІ почали працювати як своєрідний вид зброї. Це неприпустимо для демократичної країни. Вихід – включити професіоналізм, повернутися до стандартів», – вважає він [37].

Для того щоб подолати мову ворожнечі на сторінках інформаційних порталів України необхідно дотримуватися стандартів Кодексу етики українського журналіста, долати стереотипи, формувати у майбутніх медійників повагу до прав людини, розвивати відчуття відповідальності за кожен створений матеріал. Тож давайте разом скажемо: «Ні – мові ворожнечі!».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакальчук В. Суспільно-політичний вимір протидії мові ворожнечі (нетерпимості) в Україні. URL : <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/mova-8e1e2.pdf>
2. Walter Lippmann. Public opinion / Walter Lippmann. — New York: MacMillan Co, 1921. 427 с. (Second printing 1998)
3. Варех Н. Стереотип як засіб формування комунікаційної компетенції в системі мультилінгвальної освіти Держава та регіони. *Соціальні комунікації*. 2014. № 4. С. 9–12.
4. Ватраль І. Про ромів з іншого ракурсу: погляди експертів. URL : <https://www.mediakrytyka.info/standarty-yakisnoi-jurnalistyky/pro-romiv-z-inshoho-rakursu-pohlyady-ekspertiv.html>
5. Григор'єв О., Козир Н. Мова ворожнечі в Інтернет-ЗМІ стосовно представників ромської національної меншини в Закарпатті. URL : <http://khp.org/1394667648>
6. Дирда І., Кислова О., Кузіна І. Дослідження онлайнової мови ворожнечі щодо ромської меншини в українському інтернет-просторі. URL : <https://www.ideopol.org/wp-content/uploads/2020/10/UKR.-1.13.-Kyslova-Kuzina-Dyrda-.pdf>
7. Ethical Journalism Network. URL: <http://ethicaljournalismnetwork.org/resources/publications/hate-speech>
8. Жаботинская С.А. Язык как оружие в войне мировоззрений. URL: http://uaclip.at.ua/zhabotinskaja-jazyk_kak_oruzhie.pdf
9. Женщины цыганской национальности обворовывают в Запорожье людей. URL: <https://ipne.ws/novosti-zaporozhya/kriminal-i-proisshestiya/zhenshhiny-cyganskoy-nacionalnosti-ob/>
10. Загальна декларація прав людини : прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1945р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

- 11.«Introduction to sociology». 7th ed. New York,2009. P. 324
- 12.Ісакова Т. О. Мова ворожнечі як проблема українського інформаційного простору. *Стратегічні пріоритети. Серія : Політика*. 2016. № 4. С. 90-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_4_13
- 13.K. Erjavec. Media Representation of the Discrimination against the Roma in Eastern Europe: The Case of Slovenia, *Discourse & Society*, V. 12, 2001, p. 699–727.
- 14.Кодекс етики українського журналіста. *Вільна енциклопедія : Вікіпедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кодекс_етики_українського_журналіста
- 15.Костовська А. Поміж циганами і ромами: стереотипи й дискримінація в українських інтернет-ЗМІ. URL : http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_we_2017_3_2_39/c/7561-5344.pdf
- 16.Лавінський Р. Механізми формування соціальних стереотипів засобами мас-комунікацій. *Серія «Філософія»*. 2010. № 7. С. 164—176.
- 17.Neil Macrae. Stereotypes and Stereotyping / Neil Macrae, Miles Hewstone, Charles Stangor. New York: Guilford Press, 1996. 462 с.
- 18.Непромовлене: трагедія ромів Тернопільщини під час Другої світової війни. URL : <https://terminovo.te.ua/news/45807/>
- 19.«Обкрадають людей – будьте обережні»: Львів знову «атакували цигани» URL: https://vgolos.com.ua/news/obkradayut-lyudej-budte-oberezhni-lviv-znovu-atakuvaly-tsygany-video_1178712.html
- 20.Оперативники Львова виловлюють закарпатських циган, які обкрадають людей у центрі Львова. URL : <https://transkarpatia.net/transcarpathia/crime/138551-operativniki-lvova-vilovliuiut-zakarpatskih-cigan-iak-obkradaiut-liudey-u-centr-lvova-foto.html>
- 21.Права людини в медіаосвіті та медіадіяльності в Україні : матеріали І науково-практичної конференції, Київ, 30 листопада 2018 р. Київ, 2018. 230с.

- 22.Права людини та мас-медіа в Україні: збірник конспектів лекцій / Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ, 2018. 260с.
- 23.Права людини та мас-медіа в Україні. Частина 2: Конспекти лекцій / За ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020
- 24.Проект «Без Кордонів» ГО «Центр «Соціальна Дія»: МОВА ВОРОЖНЕЧІ ТА ЗМІ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА ПІДХОДИ. Київ, 2015.
- 25.Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи № 97(20) про «мову ненависті». URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_093.
- 26.Recommendation NO. R (97) 20 of the committee of ministers to member stateson. URL: <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet>.
- 27.Розгін табору ромів: МВС жорстко реагуватиме на насильство щодо громадян України. <https://www.unn.com.ua/uk/news/1727804-rozgin-taboru-romiv-mvs-zhorstko-reaguvatime-na-nasilstvo-schodo-gromadyan-ukrayini>
- 28.Розгін табору ромів: расизм чи прибирання. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-43908756>
- 29.Роми в Україні: «Абсурдно спочатку виганяти ромських дітей зі шкіл, а потім жалітися, що вони неосвічені». URL : <https://rubryka.com/article/romy-ukraine/>
- 30.Роми в Україні залишаються групою, яка дискримінована за етнічною ознакою, – Ольга Жмурко. URL: <https://dyvys.info/2017/08/23/romy-v-ukrayini-zalyshayutsya-grupoyu-yaka-dyskryminovana-za-etnichnoyu-oznakoyu-olga-zhmurko/>
- 31.Рускевич К. Риторика ненависти. URL: <http://liva.com.ua/ritorika-nenavisti.html>
- 32.Colin Milner. The Media's Portrayal of Ageing. Global Population Ageing: Peril or Promise? 2012. С. 25–28.
- 33.Солойова А. Мова ненависті / ворожнечі в реаліях сучасного українського політичного дискурсу в умовах необхідності зміцнення

- національної безпеки. URL :
<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/400843.pdf>
34. Толерантність vs ненависть. Підсумки аналізу українських онлайн -
 видань на наявність мови ворожнечі. URL:
<https://detector.media/infospace/article/128312/2017-07-18-tolerantnist-vs-nenavyst-pidsumky-analizu-ukrainskykh-onlayn-vydan-na-nayavnist-movy-vorozhnechi/>
35. У Виноградіві малолітні цигани зруйнували бетлегем. URL :
<https://transkarpatia.net/transcarpathia/nadzvychaine/138857-u-vinogradov-maloltn-cigani-zruynuvali-betlegem-foto.html>
36. У Виноградіві через смерть рома цигани чергували під лікарнею і
 понищили майно закладу. URL : <https://zakarpattia.net.ua/Zmi/209014-U-Vynohradovi-cherez-smert-roma-tsyhany-cherhuvaly-pid-likarneiu-i-ponyshchyly-maino-zakladu-VIDEO>
37. Уникання мови ворожнечі наблизить мир. URL :
<http://diversipedia.org.ua/ua/unykannya-movy-vorozhnechi-nablyzyt-myr>.
38. Харрис Р. Психология массовых коммуникаций. Санкт-Петербург:
 Прайм-Еврознак, 2002. Модуль 2.2
39. Цыгане отбирают деньги у сирот? URL: https://ria-m.tv/news/182402/tsyigane_otbirayut_dengi_u_sirot.html
40. Чабанова В. Що розповідають про ромів українські медіа. URL :
<https://ms.detector.media/profstandarti/post/6747/2012-07-10-shcho-rozpovidayut-pro-romiv-ukrainski-media/>
41. Шана різноманіттю: Як це – бути ромом. URL:
<https://life.pravda.com.ua/projects/riznomanittya/2017/04/28/223892/>
42. Юрген Габермас. Залучення іншого: студії з політичної теорії / пер. З нім.
 Андрій Дахній. Львів : Астролябія, 2006. С. 372—405.
43. Як оформити квартиру в бохостилі: 5 простих правил та ідей. URL :
https://tsn.ua/ru/lady/dom_i_deti/dom/kak-oformit-kvartiru-v-boho-stile-5-prostyh-pravil-i-idey-1719571.html

Мова ворожнечі щодо ромської спільноти на сторінках засобів масової інформації України

У Виноградіві через смерть рома цигани чергували під лікарнею і понищили майно закладу (ВІДЕО)

Конфлікт виник між представниками ромської спільноти та медиками Виноградівської райлікарні ввечері 22 січня.

Голова громадської організації "Об'єднання ромів Ужгорода" Мирослав Горват у коментарі Суспільному повідомив, що причиною конфлікту стала смерть рома, який лежав у лікарні.

За його словами, перевіряли, чи був у пацієнта діагноз COVID-19. Інформація не підтвердилась, — розповів Мирослав Горват.

Директор Виноградівської райлікарні Олександр Милуков у ексклюзивному коментарі Суспільному розповів: "Впустити всередину відвідувачів ми не могли через карантинні обмеження. Конфлікт спричинили роми. Вони протягом двох днів чергували біля лікарні, і навіть пошкодили майно медзакладу. Про це ми повідомили поліцію", — повідомив керівник лікарні.

Відео з місця події опублікував на власній сторінці у Facebook очевидець Сергій Волошин.

"Поліцейські прибули за викликом до Виноградівської райлікарні. На місці з'ясували, що представники ромської національності були незадоволені діями медиків. Після спілкування з лікарями та правоохоронцями вони розійшлися мирно", — розповіла Суспільному речниця Нацполіції в області Ганна Дан.

За її словами, наразі правоохоронці проводять перевірку та опитують всіх учасників.

3 Коментувати

Нравиться 1

Ділитись

На головну

Додати в закладки

Версія для друку

Переслати

Схожі публікації

В Ужгородській центральній міській клінічній лікарні теж лікують хворих на COVID-19

Кабмін визначив перелік опорних лікарень у госпітальних округах на Закарпатті

На Закарпатті пам'ятають про 29 людей, що згоріли живцем 36 років тому (ВІДЕО)

У Мукачеві чоловік, потрапивши під Renault, згодом помер у лікарні

Один пішохідний перехід зигриз до асфальту. Спостереження крізь звуки отюбу. Дві машини бібікнули і одна тютка подякувала, це з приємного. В психології це називається "поглажуванням". А тепер про проти шерсті. Один мені сказав де я маю почистити, на що я сказав, що дам йому лопату через 20 хвилин, і додав, щоб він себе не стримував. Дедько знімає і сказали, що думає, що я з ЖЕКу. Синя роба з капюшоном і надпис на ній "Манівці" мабуть наштовхнули його на тоту глибоку думку.

ТЕКСТИ

січня

0 років тому відбулася тронізація Андрея ептицького на главу УГКЦ

5 січня

У центрі Львова знову "працюють" цигани (фото)

Субота, 05 грудня 2020, 15:23

Подобається 182

Поділитися 12

Сьогодні, 5 грудня, у центрі Львова кілька жінок ромської зовнішності намагались обікрасти матір із дитиною. Про це повідомили очевидці у телеграм-каналі "Варта 1".

Мешканців та гостей міста просять бути обережними.

Як йдеться у

Цигана-трансвестита, що обкрадав львів'ян, облили зеленкою (ФОТО)

Неділя, 10 січня 2021, 23:39

Подобається 641

Поділитися

5

У Львові невідомі облили зеленкою рома, якого звинувачували у пограбуваннях перехожих. Про це сьогодні повідомили у спільноті "Л.О.В.Ц.І." у Фейсбук.

Відомо, що чоловіка звати Пап Андрій Калманович.

Нагадаємо, раніше небайдужі люди у центрі Львова [спіймали його "на гарячому"](#) із чужим телефоном у руках. Інцидент трапився 5 січня на площі Галицькій, 15 близько 20:00 год. За

У львівському ТРЦ дівчина побила циганку? (ВІДЕО)

Неділя, 20 грудня 2020, 16:52

Подобається 8 тис.

Поділитися

32

Сьогодні, 20 грудня, у одному з львівських торгово-розважальних центрів стався конфлікт між молодого дівчиною та циганкою. Про це повідомили

очевидці у Телеграм-каналі "Типовий Львів".

За їх словами, дівчина побила ромку, яка ймовірно намагалась її пограбувати.

Жінка лежить на підлозі та кричить "Я не хажу, люди памагіте пожалуста".

[ТРАНСФЕРИ](#)
[УКРАЇНЦІ ЗА КОРДОНОМ](#)
[БАВАРІЯ - ТІГРЕС](#)

ПСЖ – Башакшехір: Вебо називав арбітрів матчу "циганами" – шокуючі деталі расистського скандалу в Лізі чемпіонів

9 грудня 2020

[Читати на руском](#)

[Закарпаття онлайн](#) » [Новини](#) » [Соціо](#)

В Ужгороді циганські матері-одиначки протестували проти скасування соцвипл (ВІДЕО)

Також вимагали справедливого ставлення при прийомі на роботу.

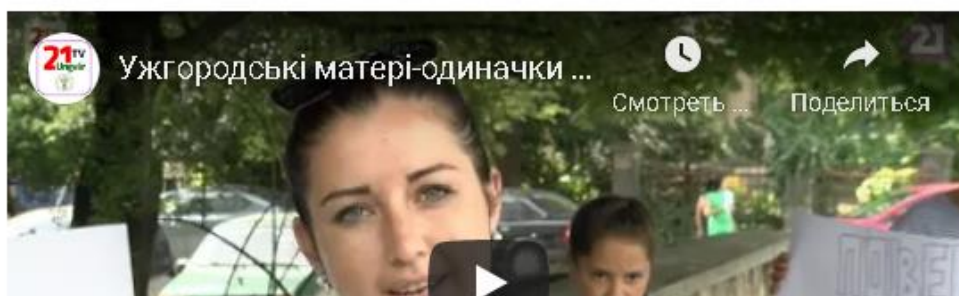

Наприкінці липня Кабінет Міністрів України ускладнив життя матерям-одиначкам, прийнявши постанову №632 і тим самим, скасувавши грошові виплати.

Зокрема, матеріальна допомога не призначається, якщо мати не працює, не має

статусу безробітної, придбала нерухомість чи оплатила дороговартісну послугу. Також жінка не може претендувати на державні фінанси, якщо проживає з чоловіком, але офіційно має статус одиначки.

Ці вимоги збурили українців, а особливо закарпатських ромок, які подекуди живуть за соціальні гроші. Вони не мають нормальної роботи, практично неосвічені і часто виховують дітей без чоловіків.

Суспільство

Приїжджі цигани - або ув'язнити, або змусити піти

п'ятниця
09 лютого,
2018

13:04

У Львові звичайні громадяни взялися боротись із вуличними крадіями. Активісти об'єдналися у фейсбук-спільноту "Л.О.В.Ц.І." (Львівська Організована Виховна Цивільна Ініціатива). Щовечора вони виходять патрулювати центральні вулиці міста.

Tweet

Теги: цигани, Поліція Львівщини

Спровокували таку реакцію приїжджі цигани. На чужі гаманці вони "полюють" групами у людних місцях, майже не кричучись. Їх почали ловити буквально за руки і передавати поліції. Цигани стали погрожувати громадянам, які наважились їм протидіяти. Більше того, правозахисники звинуватили активістів у расизмі та дискримінації всіх ромів. Чи справді йдеться про дискримінацію, а не самозахист в умовах, коли поліція чомусь безпорадна? Журналістка Гал-інфо поспілкувалась із засновницею спільноти Роксоланою Лісовською.

[Закарпаття онлайн](#) » [Новини](#) » [Політика](#)

У Підвиноградові до двох виборчих дільниць ймовірно підвезли циганів - ОПОРА (ФОТО)

Сьогодні, 25 жовтня, до виборчих дільниць №210102 та №210103, що у селі Підвиноградів Виноградівського району, ймовірно підвезли виборців. Про це повідомляє спостерігач ОПОРИ з місця події.

Як зазначає спостерігач ОПОРИ, станом на 9:00 ранку біля двох дільниць, які розташовані у одній будівлі спостерігалось масове скупчення людей, яких, ймовірно, цілеспрямовано підвезли на легкових автомобілях.

Відповідно до ч.6 ст. 57 Виборчого кодексу

України передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям незалежно від їх підпорядкування та форми власності грошей, продуктів харчування та спиртних напоїв, товарів (крім матеріалів передвиборної агітації, виготовлених за рахунок виборчого фонду, що містять візуальні зображення партійної символіки та брендування виборчої кампанії, згадування імені або зображення кандидата, який балотується на виборах, такі як плакати, листівки, календарі, блокноти, ручки, запальнички, сірники, значки, бейджі, USB-флешки, вимпели, прапори, книги, пакети, футболки, кепки, шарфи, парасолі та інші матеріали передвиборної агітації, вартість яких не перевищує 6 відсотків неоподаткованого мінімуму доходів громадян), пільг, переваг, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних та нематеріальних активів, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати чи не голосувати за певного кандидата (кандидатів),

3 Коментувати

Нравится 0

Ділитись

На головну

Додати в закладки

Версія для друку

Переслати

Схожі публікації

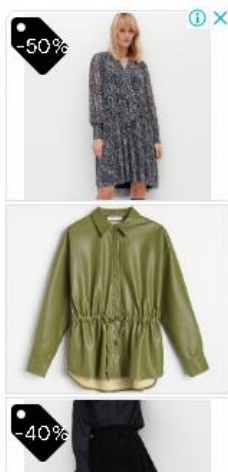
У день виборів в Ужгороді поліція зареєструвала 12 повідомлень про порушення та відкрила 1 кримінальне провадження

Усі виборчі дільниці в Ужгороді відкрилися вчасно

На Закарпатті станом на 13.30 проголосували 15,3% виборців

У Києві затримали п'ятьох циган із Закарпаття, які обкрадали людей на пішохідному переході (фото)

червня
06
/ 2020

Як повідомляє Київ оперативний, цигани на пішохідному переході обкрадали людей. Їх затримали в той момент, коли вони викрали із сумочки гаманець, у якому були 2800 гривень і банківські картки, а також документи з рюкзака.

Затриманих передали поліції.

Всі вони є берегівськими циганами. По Києву пересувалися всі разом на автомобілі Шевроле із закарпатською реєстрацією.

При цьому, у водія не було посвідчення водія.

У Києві влаштували самосуд над ромами: опубліковано відео їх побиття

ЖИТТЯ | 3 вересня 2020 року, 08:31 | 23276 | ВІДЕО 18+

6

